

Kitap Tanıtımı/Book Review: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü'nden Ömer Seyfettin'in Hatırasına İki Eserle Vefa Örneği

Yazar/ Author

Canan UĞURDAĞ

ORCID ID

0000-0003-3218-5612

Makale Türü / Type of Article: Kitap Tanıtımı/Book Review

Yayın Geliş Tarihi / Submission Date: 13 Mayıs / May 2021

Yayına Kabul Tarihi / Acceptance Date: 11 Temmuz / July 2021

Yayın Tarihi / Date Published: 20 Temmuz/ July 2021

Web Sitesi: <https://karedergi.erciyes.edu.tr/>

Makale göndermek için / Submit an Article: <http://dergipark.gov.tr/kare>

Uluslararası İndeksler/International Indexes

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

DRJI

EuroPub

MLA
International
Bibliography

Index Copernicus: Indexed in the ICI Journal Master List 2018 Kabul Tarihi /AcceptanceDate: 11 Dec 2019

MLA International Bibliography:Kabul Tarihi /AcceptanceDate : 28Oct 2019

DRJI Directory of ResearchJournalsIndexing: Kabul Tarihi /AcceptanceDate: 14 Oct 2019

EuroPub Database: Kabul Tarihi /AcceptanceDate: 26 Nov 2019

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Kitap Tanıtımı/Book Review:

1. *Ölümünün 100. Yılında Ömer Seyfettin Kitabı*, Haz. Yakup Çelik-Fatih Sakallı, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1. Basım, Ankara, 2020, ISBN;978-975-456-156-2, Baskı - Cilt: Etkileşim Basın Yayın Tanıtım Ltd. Şti.

2. *Türk Kültürü Araştırmaları Dergisi*, Yıl. 58, Yeni Seri, Cilt. XIII, Bahar, Sayı I, Ankara, 2020, ISBN; 1300-3372, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Adına Sahibi; Prof. Dr. Dursun Yıldırım, Sorumlu

İkinci Meşrutiyet'in ilanından sonra 'milliyetçilik' fikri Türkçülük adı altında önce kültürel sonrasında da siyasi olarak yayılmış ve kendi millî benliğini bütünüyle hisseden insan, "Yeni Lisan"ın açtığı kapıdan girerek "Millî Edebiyat"a temel hazırlamıştır.² Bu edebî dönem, özellikle Birinci Dünya Savaşı'nın sıcak günlerinden Mütareke günlerine, oradan da Millî Mücadele dönemine uzanan zamanda yelpazesini gittikçe genişletmiştir. Burada hâkim düşünce milliyetçilik olmakla birlikte, Batıcılık, İslamcılık, halkçılık, mistisizm gibi farklı kaynaklardan gelen düşünce biçimlerine de rastlamak mümkündür. Mehmet Emin, Rıza Tevfik, Ziya Gökalp, Yahya Kemal, Mehmet Âkif, Faruk Nafiz, Ömer Seyfettin, Memduh Şevket, Refik Halit, Yakup Kadri, Halide Edip Reşat Nuri gibi pek çok sanatkar da Millî

* Hitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü/ÇORUM, email:cananu83@gmail.com, ORCID:0000-0003-3218-5612

¹ Uğurdağ, Canan, "Halide Edip Adıvar'ın Dağa Çıkan Kurt Adlı Eserindeki Yolculuk Notlarına Dair Bir İnceleme", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Türkoloji Dergisi, 20/1 (2013), s. 94.

Edebiyatın bu geniş yelpazesinde bir araya gelmiştir.³ Bu geniş edebî yelpazenin önemli kalemlerinden biri olan Ömer Seyfettin, vefatının 100. yılında çeşitli yayınlar ve etkinliklerle anılmıştır. Bu yayınlardan iki tanesi, 1961 yılından itibaren Türk diline, edebiyatına ve kültür hayatına hizmet eden Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü'ne (TKAE) aittir.

TKAE'nin 2020 yılında Ömer Seyfettin'in hatırasına binaen hazırladığı yayınlarından ilki *Ölümünün Yüzüncü Yılında Ömer Seyfettin Kitabı* olmuştur. Kitabın editörlüğünü Prof. Dr. Yakup Çelik ve Prof. Dr. Fatih Sakallı üstlenmiştir. Eserin sunuş yazısı Prof. Dr. Dursun Yıldırım'ın "Bir Büyük Türkçü Mefkûreci ve Edebî Yaratıcımız Ömer Seyfeddin'in Ardından" adını taşımaktadır. Prof. Dr. Dursun Yıldırım bu yazısında, Ömer Seyfettin'in düşünce ve edebî hayatımıza etkilerinden bahsederken Fevziye Abdullah Tansel'in Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü tarafından 1972 yılında yayımlanan *Ömer Seyfeddin'in Şiirleri* adlı eserini de tanıtmış ve eserin değerine dikkati çekmiştir. Kitaptaki ikinci yazı, Yakup Çelik'e aittir. "Ömer Seyfettin'in 'Hayatı- Sanatı- Eserleri'" başlıklı yazıda sanatkarın biyografisi ışığında edebî kişiliği ve eserleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Kitabın üçüncü yazısı İnci Enginün'ün "Ömer Seyfettin: Mizaç, Eser, Etki" adlı yazısıdır. Bu yazıda sanatkarın mizacının eserleri üzerindeki etkileri kapsamlı şekilde anlatılmıştır. Dördüncü yazı, Zeynep Kerem'in "Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde Batıl İnançlar" başlıklı yazısıdır. Burada Ömer Seyfettin'in örf, âdet ve inanışları konu aldığı hikâyelerinde batıl inançlara yaklaşımı incelenmiştir. Kitaptaki beşinci yazı Bilge Ercilasun'un "Ömer Seyfettin'in Siyasi ve Sosyal Gözlemleri ile Öngörülleri Üzerine" dir. Bu yazıda, sanatçının siyasi, sosyal fikirleri ve öngörülleri yazıları ve hikâyeleri üzerinden incelenmiştir.

Kitaptaki altıncı yazı Abide Doğan'ın "Ömer Seyfettin'in Mektupları" başlıklı yazısıdır. Bu çalışmada, Ömer Seyfettin'in Aka Gündüz, Ali Canip Yöntem, Hakkı Tarık Us gibi isimlerle mektuplaşmaları ve *Sebilürreşat*'a yazdığı açık mektup örneği değerlendirilmiştir. Eserdeki yedinci yazı, Yakup Çelik'in "Aydın Tavırla Geçmiş ve Hâle Bakış: Eski ve Yeni Kahramanlar" adıyla yer almaktadır. Yakup Çelik bu yazısında sanatçının 1917-1920 yılları arasında kaleme aldığı "Eski Kahramanlar" ve "Yeni Kahramanlar" serilerindeki hikâyelerini değerlendirmiştir. Kitapta sekizinci

³ Çetışli, İsmail, "İkinci Meşrutiyet Döneminde Ortaya Çıkan Fikrî, Siyasî Hareketler ve Türk Edebiyatına Yansımaları", *II. Meşrutiyet Dönemi Türk Edebiyatı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 2019, s. 127.

yazı olarak Gonca Gökalp Alparaslan'ın "Ömer Seyfettin ve Çağdaş Bilim" başlıklı yazısı yer almaktadır. Bu çalışmada ise Ömer Seyfettin'in düşünce yazılarında bilime ve çağdaşlığa verdiği önem örneklerle anlatılmıştır.

Kitaptaki dokuzuncu yazı, Fatih Sakallı'nın "Tercihler ve Hayatlar Bağlamında Ömer Seyfettin'in 'Niçin Zengin Olmamış?' Adlı Hikâyesi" başlığıyla yer almıştır. Burada, ilgili hikâyenin toplumsal boyutları da ele alınarak geniş bir şekilde tahlili yapılmıştır. Onuncu yazı, Genç Osman Geçer'e aittir. "Ömer Seyfettin'in Roman ve Hikâyelerinde Alegorik Adlandırmalar" başlığını taşıyan bu yazıda, alegorik ve yarı alegorik adlandırmaların sanatçının üslubunun en belirgin özelliklerinden biri olduğu tespiti, hikâyelerin mizahî yönleri bağlamında örneklerle anlatılmıştır. Kitabın on birinci yazısı olan "Ömer Seyfettin'in Şiirlerinde Tabiat"ta Koray Üstün, sanatçının şiirlerindeki tabiat unsurlarını örneklerden yola çıkarak incelemiştir. Kitabın sonuncu ve on ikinci yazısı Nurtaç Ergün Atbaşı'nın "Ömer Seyfettin'in Türk Dünyası Üzerine Fikirleri" adını taşımaktadır. Bu çalışmada da Ömer Seyfettin'in Türk dünyası hakkındaki fikirlerini açıkladığı makaleleri üzerinde durulmuştur.

Millî duyuş, düşünüş ve duruş tarzıyla edebiyatımızda önem arz eden Ömer Seyfettin için TKAE tarafından 2020 yılında hazırlanan bir başka yayın ise ait *Türk Kültürü Araştırmaları Dergisi*'nin 2020 Bahar sayısı olmuştur. Derginin bu sayısı *Ömer Seyfettin Özel Sayısı* olarak on iki makale ve bir de kitap tanıtım yazısından oluşmaktadır. Bu özel sayıda da derginin editörü Prof. Dr. Dursun Yıldırım'ın da bir sunuş yazısı bulunmaktadır.

Dergisinin ilk yazısı Hasan Yürek ve Burcu Ceylan Yürek tarafından kaleme alınmış olan "Ömer Seyfettin'in Edebiyat ve Şairler Üzerine Değerlendirmeleri" adını taşımaktadır. Bu çalışmada, Ömer Seyfettin'in "Bugünkü Şairlerimiz" başlıklı üç yazısı çevresinde edebiyat ve şairler hakkındaki düşünceleri irdelenmiştir. İkinci yazı, Fatih Sakallı'nın "Bir İdeal Arayışı: 'İlk Düşen Ak'" adlı makalesidir. Bu çalışmada ise Ömer Seyfettin'in "İlk Düşen Ak" adlı hikâyesi çeşitli yönleriyle tahlil edilmiştir.

Dergideki üçüncü yazı Funda Bulut'un "Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde Bir Erdem Olarak 'Adalet'" başlığıyla yayımlanmıştır. Çalışmada, toplumsal bir değer yargısı olarak ele alınan adaletin, sanatçının hikâyelerindeki yeri ve önemine değinilmiştir. Dördüncü yazı ise Zehra Yazbahar'a aittir. "'Mai'nin Semasındaki 'Siyah' Ömer Seyfettin'in Aşk Şiirlerinde İnkisâr-ı Hayal" adını taşıyan çalışmada, sanatçının şiirlerindeki hayal kırıklığı teması örneklerle incelenmiştir.

Beşinci yazı "Ömer Seyfettin'in 'Pireler' Hikâyesini Alegorik Okuma Denemesi" başlığı ile Genç Osman Geçer'e aittir. Çalışmada, Ömer

Seyfettin'in "Pireler" adlı hikâyesi 'uyandırma' temi etrafında alegorik okuma yöntemiyle değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Derginin altıncı yazısı, Nesrin Mengi'nin "Ömer Seyfettin'in 'Bir Temiz Havlu Uğruna' Adlı Öyküsü Üzerine Bir İnceleme" adını taşımakta ve adı geçen öykü tahlil edilmektedir. Yedinci yazı ise Kazım Çandır'ın "Ömer Seyfettin'in 'Kırk Kız' Adlı Şiiri Üzerinde Bir İnceleme" başlığı ile yayımlanmış olup çalışmada, adı geçen şiir detaylı bir şekilde değerlendirilmiştir.

Dergideki sekizinci makale, İsmail Kekeç'in "Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde Softa Tipi" başlığını taşımaktadır. Bu çalışmada, sanatçının bazı hikâyelerinde ön plana çıkmış softa tipi ele alınmıştır. Dokuzuncu yazı, Serhat Hamişoğlu'nun "Ömer Seyfettin'in 'Efruz Bey' Romanında Eğitim" adıyla yer almaktadır. Makalede, bu romandan hareketle sanatçının dönemin eğitim anlayışına dair fikirleri ve bu durum karşısındaki tutumu irdelenmiştir. Derginin onuncu çalışması "Ömer Seyfettin'in 'Harem' Hikâyesinde Gündelik Hayat Unsurları" ismini taşımaktadır. Cennet Altundaş'ın kaleme aldığı makalede, "Harem" adlı hikâyede bahsedilen dönemin yaşam alanlarına dair anlayışları tespit edilmiş ve değerlendirilmiştir.

Dergideki on birinci yazı Canan Uğurdağ'ın "Ömer Seyfettin'in Balkan Harbi Hatıraları Üzerine Notlar" adını taşımaktadır. Bu çalışmada Ömer Seyfettin'in subay olarak bulunduğu Balkan Savaşları'nda, başından geçenleri anlattığı hatıraları tanıtılmış ve bu yazıların edebiyatımızdaki yeri değerlendirilmiştir. Derginin on ikinci makalesi ise Hüseyin Cihad Karaali tarafından kaleme alınmıştır. "Ömer Seyfettin'in 1902-1911 Arasındaki Hikâyelerine Bakış" adını taşıyan bu yazıda, başlıkta bahsi geçen tarih aralığında yazılmış hikâyelerde ele alınan konular örneklerle incelenmiştir. Derginin son yazısı ise Zeki Gürel tarafından yazılan "Ölümünün 100. Yılında Ömer Seyfettin Kitabı"nın tanıtım yazısıdır.

Kurulduğu tarihten itibaren Türk dilinin, kültürünün ve edebiyatının tanıtılması ve geliştirilmesi konusunda önemli katkıları olan Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, edebiyatımızın mümtaz sanatkârlarından Ömer Seyfettin'in aziz hatırası adına 2020 yılında yayımladığı bu iki eserle, kıymetli bir vefa örneği göstermiş ve sanatçı hakkında yapılan çalışmalara katkı sunmuştur.